

стріляють. На перший погляд, вони нічим не відрізнялися від звичайної авторучки. Але варто натиснути на маленьку кнопчку, і з корпусу висувався готовий до стрільби міні-стовбур. Заряджали цю зброю спеціальними кулями. Загалом, у музеї зберігається понад 90 примірників гвинтівок, карабінів, револьверів, пістолетів, автоматів, обрізів й навіть міні-гармата, довжиною не більше 50 сантиметрів та багато інших цікавих експонатів (2).

Отже, музеї криміналістики мають цікаві й різнопланові фонди, організовують різноманітні заходи – екскурсії для працівників міліції, студентів при вивченні певного розділу криміналістики, а також бесіди, семінари, консультації з криміналістики, що сприяє поглибленню професійної підготовки фахівців.

Список бібліографічних посилань:

1. Електронний ресурс. https://leksika.com.ua/18601127/legal/muzu_kriminalistiki_kiev.onua.edu.ua/news/nashi_studentsi_u_muzeji_kriminalistiki_mvs_ukrajini

УДК 159. 9.: 343. 985. (075. 8)

Дар'я Миколаївна СУПРУН,

професор кафедри спеціальної психології та медицини Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4725-094X>

НОВІТНЯ ПАРАДИГМА ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Упродовж останніх років процес отримання вищої освіти трансформувався у процес набуття важливих професійних і життєвих компетенцій та у засіб особистісної самореалізації майбутнього фахівця. Визначивши європейський напрямок розвитку освіти як основний і принциповий, наша країна модернізує національну систему освіти з метою гуманізації, доступності, якості та конкурентоспроможності на основі найкращих європейських і світових здобутків у сфері педагогічно-виховних методів та технологій. Тенденції розвитку світового суспільства зумовлюють істотне посилення уваги до проблеми інноваційного (перетворювального) потенціалу особистості. Все більшого значення для людини, яка ставить нові життєві цілі, орієнтири та здатна їх домагатися, усвідомлювати та відстоювати свою індивідуальність, набуває проблема самовиховання, самореалізації, самоуправління та самоздійснення. Такий суспільний запит висунув перед освітньою системою питання про стимулювання саморозвитку особистості, що знайшло відображення в Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття»).

Значущість професійної підготовки психологів в правоохоронній системі на теренах України постійно зростає. Це пов'язано з соціально-економічним, культурним, технологічним прогресом. Проте, готовність суспільства до глобальних перетворень значною мірою визначається ступенем розробленості досліджуваної системи освіти, її орієнтацією на розвиток особистості, її

креативних здібностей, професійної та соціальної компетентності. Водночас, перехід до інформаційного суспільства, розширення видів діяльності людини, «криза компетентності» зумовили якісні зміни у системі освіти: перехід від концепції «освіти на все життя» до концепції «освіти впродовж життя», пошук нових підходів, нових технологій, нових освітніх систем.

Психолог у правоохоронній системі має бути одночасно й носієм варіативності теоретичних і практичних знань та вмінь. Запорукою загального й професійного зростання молодого спеціаліста є виважене залучення до різних сфер самовиховання засобом формування належного рівня компонентів професійної підготовки з включенням управлінського й іншомовного аспекту. В умовах глобалізації, інтеграції й ускладнення соціальної діяльності, значної кількості інформації, швидкого і постійного оновлення технологій психологи в правоохоронній системі можуть успішно здійснювати функціональні обов'язки тільки в тому випадку, якщо вони матимуть певні життєві ціннісні орієнтації, якості і здібності, що забезпечать стійкість їх розвитку, соціальну мобільність, творчу особистісну позицію та гнучку адаптацію до усіх трансформацій.

Знаннєвопросвітницька парадигма освіти вже не є ефективною. Таким чином, компетентнісний підхід на перше місце ставить не поінформованість, а вміння на основі знань розв'язувати практичні проблеми. Тож специфіка компетентнісного навчання полягає в тому, щоб засвоювалися не готові знання, кимось запропоновані, а щоб ці знання здобувалися, щоб студент, курсант, слухач сам формулював поняття, необхідні для розв'язання завдання. Впровадження інноваційних технологій в навчальний процес вищого освітнього закладу є актуальним питанням, вирішення якого потребує консолідації свідомості, спільних зусиль, мобільності навколо ідеї побудови інноваційного, гуманістичного, демократичноорієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця (3, с. 7).

Беззаперечними є переваги компетентнісного підходу у царині освітньої діяльності, що полягають в наступному: його концепція номінується у площині застосування знань та моделює процес пізнання, отже, є проектно-дослідницькою діяльністю теоретичного і практичного змісту; він уможливує практичне особистісно-діяльнісне навчання (освітні компетенції як наслідок особистісно-діяльнісного підходу); розглядається як засіб реалізації транс- та міжпредметної інтеграції на новому рівні за рахунок включення у зміст освіти загальнопредметного компонента у вигляді «вузлових точок» – фундаментальних освітніх об'єктів, що сконцентровують у собі реалії буття. Таким чином, даний підхід є корелятом традиційних підходів у сучасній освіті. Науково обгрунтоване вирішення означених проблем детермінує переосмислення цілей професійної підготовки психологів, їх реалізацію шляхом застосування компетентнісного підходу в якості засобу змістової її модернізації, оптимізації та інтенсифікації (5, с. 71). Також. Тож, в контексті визначених пріоритетів ми маємо дотримуватися поетапної реалізації його складових на компетентнісно-орієнтованих засадах мегасистеми цілісного освітнього простору, де компетентнісний підхід розглядається як домінуючий вектор оновлення змісту вищої освіти в умовах багаторівневої підготовки кадрів. Саме такий концептуально-методологічний підхід до здійснення професійної підготовки уможливить максимальне наближення до гармонійного розвитку

особистості психолога в правоохоронній системі, що є запорукою самовдосконалення й обов'язковою передумовою професійної самореалізації на конкурентоспроможному рівні відносно вимог сьогодення.

Список бібліографічних посилань:

1. Бойко-Бузиль Ю. Ю., Горбенко С. Л., Куценко І. В. та інші. Методика викладання психології у вищій школі. К.: Атіка, 2012. 272 с.
2. Супрун Д. М. Модернізація змісту професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 492 с.
3. Супрун Д. М. Теорія та практика професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти. (дис.... д-ра пед. наук: 13. 00. 03). Київ, 2018. 657 с.
4. Супрун Д. М. Management – a component of psychologists` professional training (менеджмент – складова професійної підготовки психологів): навчально-методичний посібник для студентів, слухачів магістратури та практикуючих психологів / Д. М. Супрун. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 321 с.
5. Супрун М. О. Основи професійного самовиховання майбутнього співробітника МВС України. Навч.Посібник М. О. Супрун. К.: КІВС, 1998

УДК 159. 9:316. 356. 2

Ольга Ярославівна ФІНІВ,

доцент кафедри психології управління Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОДРУЖНІХ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ЕМПІРИЧНИЙ ВИМІР ПРОБЛЕМИ

Конфліктологічний ракурс фахової діяльності працівників органів внутрішніх справ потребує різновекторного науково-психологічного дослідження. Роль і значення конфліктів, зокрема сімейних, подружніх, побутових, у напруженій і відповідальній професійній діяльності поліцейського складно недооцінити, адже вони відіграють важливе значення для психоемоційної гармонії та загального психофізичного здоров'я людини, яка стоїть на варті закону, досить часто ризикуючи власним життям (1).

Упродовж 2018-2019 рр. нами було здійснено теоретико-емпіричне дослідження впливу подружніх конфліктів на перебіг та успішність фахової діяльності сучасних поліцейських. Пакет психодіагностичного інструментарію склали «Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки» (К. Томас), методика «Особиста агресивність та конфліктність» (В. П.Льїн, П.А. Ковальов) і авторська анкета. Репрезентативна гомогенна вибірка (n=128) складалася з поліцейських різного віку і стажу роботи однієї із західноукраїнських областей.

Для детальнішого емпіричного вивчення особистих характеристик респондентів, а також характеристик подружніх конфліктів була розроблена анкета, яка складалася із чотирнадцяти запитань. Анкета включала два блоки: 1) загальні характеристики про респондентів (стаж, стать, вік); 2) опис тривалості, причин, типів, частота та способів вирішення конфліктів, які